
Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Miłośników Historji za rok 1931/32

Przegląd Historyczny 30/1, 240-249

1932-1933

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych, tworzonej przez Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został opracowany do udostępnienia w Internecie dzięki wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dofinansowania działalności upowszechniającej naukę.

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW HISTORJI

ZA ROK 1931/32

W okresie sprawozdawczym, obejmującym okres od dnia 1.IV 1931 r. do dnia 31 marca 1932 roku, Zarząd T. M. H. składał się z następujących osób: Prezes — do dnia 11 grudnia 1931 r. ś. p. Aleksander Kraushar, od tej daty do rezygnacji w dn. 15 marca 1932 r. pełnił obowiązki prezesa wiceprezes Józef Siemieński, sekretarz — Edmund Bursche, którego od dnia 8.X 1931 r. zastępował Alexy Bachulski, skarbnik — Zygmunt Usarek. Członkowie: Oskar Halecki, Kazimierz Konarski, pplk. Marjan Łodyński, Wincenty Łopaciński, Wacław Tokarz, Marcełi Handelsman, jako redaktor „Przeglądu Historycznego“, Wanda Moszczeńska-przewodnicząca Sekcji Dydaktycznej i Witold Suchodolski — przewodniczący Sekcji Archiwalnej (po rezygnacji w dniu 29.IX p. Stanisława Ptaszyckiego).

W skład Komisji Rewizyjnej wchodziłi pp. Jakób Glass, Aleksander Powierza i Kazimierz Stefański.

Zarząd odbył 7 posiedzeń poświęconych poza sprawami administracyjnymi: 1. ustaleniu roli wiceprezesa oddziału warszawskiego w Zarządzie Głównym P. T. H., 2. urządzeniu akademii żałobnej ku czci zmarłego prezesa ś. p. Aleksandra Kraushara, 3. przyjęciu prof. Halvdana Kohta, 4. ożywieniu działalności odczytowej Tow., 5. ustaleniu agend Towarzystwa.

ZEBRANIA OGÓLNE CZŁONKÓW ORAZ SEKCYJ.

Zebrania ogólne.

1. Doroczne Walne Zgromadzenie Członków odbyło się dnia 16 maja z odczytem p. prof. Oskara Haleckiego p. t. „Zadania nauki polskiej

w zakresie historii bizantyńskiej“. Zebraniu przewodniczył p. mjr. Otton Łaskowski, sekretarował p. Henryk Serejski.

2. Dnia 16/II r. b. odbył się odczyt prof. Tokarza p. t. „Klub Jakobińców w Warszawie w początkach insurekcji kościuszkowskiej“.

3. Dnia 20/II r. b. odbyła się akademja żałobna ku czci ś. p. Al. Kraushara. Przemówienia wygłosili: Józef Siemieński, Marcei Handelman, Cezary Ponikowski, Stanisław Kętrzyński, Adam Lewak, Wincenty Łopaciński.

3. Dnia 4/III r. b. referat dyskusyjny doc. Henryka Paszkiewicza p. t. „Zagadnienie unji na Litwie przedjagiellońskiej“.

5. Dn. 11/III r. b. odczyt prof. O. Haleckiego p. t. „U podstaw unji polsko - litewskiej“.

Ponadto dn. 31/I r. b. odbyło się przyjęcie prezesa Międzynarodowego Komitetu Hist. prof. Halvdana Kohta, z referatem gościa i dyskusją.

SEKCJA OGÓLNO - NAUKOWA.

1. Dn. 30/IV 1931 r. referat prof. M. Handelsmana p. t.: „Październik 1918 r.“.

2. Dn. 13/V referat prof. Mirona Korduby p. t.: „Początki państwa Ukraińskiego“.

3. Dn. 23/X referat prof. M. Lheritier p. t.: „Comité international des sciences historiques“.

4. Dn. 3/XII referat Al. Bachulskiego p. t.: „Nauki historyczne Z. S. R. w oświetleniu historyków Zachodniej Europy“.

5. Dn. 17/XII referat p. Tomasza Parczewskiego p. t.: „Niedoszła konstytucja rosyjska 17/II 1881 r.“.

6. Dn. 24/II referat prof. M. Handelsmana p. t.: „Mikołaj I — Czar-torski“.

SEKCJA DYDAKTYCZNA.

A. Odczyty i referaty.

1. Dn. 7/V odczyt p. Samuela Tyszkiewicza p. t.: „Trecento i Quattrocento we Florencji“.

2. Dn. 28/V ref. prof. N. Gąsiorowskiej p. t.: „Nowe prądy w nauczaniu historii w Z. S. R. R.“ oraz komunikat p. St. Nowakowskiego p. t.: „O wprowadzeniu map indukcyjnych przy nauczaniu historii“.

3. Dn. 24/IX ref. p. Władysławy Martynowiczówny p. t.: „Lektura historyczna w szkole średniej i seminarjum nauczycielskiem“.

4. Dn. 22/X ref. p. Wacława Radziwonowicza p. t.: „Fazy rozwoju umysłowego u dzieci i młodzieży“.

5. Dn. 19/XI ref. p. Al. Rosenblum p. t.: „Zagadnienie dostępności wiedzy historycznej w nauczaniu indywidualności młodocianych“.

6. Dn. 21/I referat p. Janiny Schönbrennerówny p. t.: „Prace piśmienne przy nauczaniu historii“.

7. Dn. 18/II — 32 r. Odczyt prof. Kaz. Michałowskiego p. t.: „Idea greckiej sztuki klasycznej“.

8. Dn. 25/II ref. M. H. Serejskiego p. t.: „Egzaminy maturalne z historii“.

9. Dn. 17/III ref. prof. N. Gąsiorowskiej p. t.: „Historja gospodarcza w nauczaniu szkolnem“.

B. Praca Sekcji.

1. Współpraca z inspektorem ministerjalnym historii przy wydaniu „Poradnika dla nauczycieli historii“.

2. Przygotowanie komentarza do tablic fotograficznych ilustrujących zabytki historyczne Warszawy.

3. Dostarczanie prelegentów Patronatowi nad więźniami oraz Związkowi Pracy Obyw. Kobiet do wygłaszania odczytów i pogadanek historycznych.

Do Sekcji należało 87 członków.

SEKCJA ARCHIWALNA.

1. Dn. 29/IX — 31 r. Sprawozdanie dyr. Józefa Siemieńskiego z prac Komisji Archiwalnej M. K. N. H.

2. Dn. 16/XII ref. R. Przelaskowskiego p. t.: „Vademecum archiwalne“.

3. Dn. 11/II — 32 r. ref. W. Łopacińskiego p. t.: „Akta Kolegium rzymsko-katolickiego w Petersburgu ze szczególnem uwzględnieniem akt, dotyczących powst. listopadowego“.

WYDAWNICTWA.

Wyszedł zeszyt 2-gi tomu XXIX „Przegl. Hist.“ o 16 ark. druku. Tom XXX jest w druku.

SUBWENCJE.

W roku sprawozdawczym T. M. H. uzyskało jedynie subwencję Magistratu m. st. Warszawy w wysok. ok. 750 złp. Nie wypłacono jej

jednak w okresie sprawozdawczym. Biblioteka Tow. Mil. Hist. otrzymała poza wydawnictwami wymiennymi następujące publikacje:

1. Związek Księgarzy Polskich: „Sprawozdanie z działalności za rok 1930“.
2. Stefan Przewalski: „Boremelskie Boje“.
3. Księgarnia Felix Alcan — Paryż:
 - a) Esquisse d'histoire de l'Orient et de la Grece — 1931;
 - b) „La nouvelle Europe centrale et son bilan économique“;
 - c) „L'ère des Negriers — 1931“;
 - d) „Polonais et Hongrois“;
 - e) „Traditions et Politique de la France au Levant“.
4. Wołyński Zarząd Zw. Polsk. Naucz. Szkół Powszechnych: „Rocznik Wołyński“ t. I i II r. 1930.
5. Polski Instytut Sociologiczny — Poznań: „Drogi Awansu Społecznego Robotnika“ — 1931.
6. Dyrekcja Fund. Bezrobocia: „Sprawozdanie z działaln. Fund. Bezrob. za r. 1930“.
7. Instytut Wschodni:
 - a) „Wschód“ — 1931;
 - b) „Japonja — Mandżurja“
8. Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych: „Sprawozdanie za rok 1929“.
9. Dr. Mieczysław Niwiński:
 - a) „Opactwo Cystersów w Wąchocku“;
 - b) „Średniowieczni Opaci klasztoru Wąchockiego“ 1931.
10. Ignati Mósseg: „Moskwa dawna i dzisiejsza a narody podbite“.
11. Notgemeinschaft der Deutschen Wissenschaft: „Korrespondenzblatt des Gesamtvereins der deutschen Geschichts — und Altertumsvereine“, z lat 1926 — 31 z. l.

Towarzystwo pozostaje w stosunkach wymienionych „Przegl. Historycznego“ z następującymi instytucjami:

1. Jahrbücher für Kultur und Geschichte der Slaven.
2. Białoruski Uniwersytet.
3. Societé des Bollandist. Analecta Bollandiana.
4. Bibl. Królewska w Sztokholmie.
5. Cesky Casopis Historicky.
6. Bibl. Państw. Uniw. Azerbejdżańskiego.
7. Historicky Klub.
8. Międzynarodowy Komitet Hist. w Paryżu.

9. Bibl. de l'Universytet d'Etat.
10. Reichtausch im Reichsminist. des Innern in Berlin.
11. Bibl. Uniwersytetu w Grazu.
12. Hist. Kommission für Ost und Westpreussische Landesf.
13. Bibl. de l'Universite, Uppsala.
14. Historische Tidskrift.
15. Ukraiński Instytut Marxa i Lenina.
16. Hist. Sekcja Ukraińskiej Akad. Nauk.
17. Red. Analecta Ordinis S. Basili Magni.
18. Rosyjskie Tow. Hist. w Pradze.
19. Uniw. Hebrajski w Jerozolimie.
20. Tow. Naukowe w Toruniu.
21. Bibl. Ruskiego Inst. Narod. we Lwowie.
22. Tow. Naukowe im. Szewczenki.
23. Zeitschrift für Osteuropäische Geschichte.
24. Deutsche Gesellschaft für Slavische Forschung.
25. Das Estnische Staatszentralarchiv.
26. Redakcja Reformacji w Polsce.
27. Redakcja „Archeion“.
28. Instytut Badania Spraw Narodowościowych.
29. Tow. Zachęty Sztuk Pięknych.
30. Redakcja „Kroniki“ Diecezji Włocławskiej.
31. Redakcja „Insurekcji“ w Warszawie
32. Redakcja „Kroniki Warszawy“
33. Magyar Törtenelemi Tarsulat
34. Redakcja „Slavische Rundschau“
35. Orbis A. G. Zeitungsexpedition
36. Redakcja „Miesięcznika Literackiego“
37. Bibl. Wyższej Szkoły Handlowej
38. Wojskowe Biuro Historyczne
39. Redakcja „Przegl. Hist. Wojsk.“
40. Redakcja „Przeglądu Politycznego“
41. Gimn. Męskie Zgrom. OO. Redemptorystów
42. Germanoslavika.

Inwentarz Tow. powiększył się przez zakup:

1 maszyny do pisania.

Obowiązki Sekretarzy w poszczególnych Sekcjach pełnili:

A) w Sekcji archiwalnej p. Tadeusz Manteuffel

B) w „ dydaktycznej p. Wanda Markowska

C) w „ Naukowej p. Alexy Bachulski

Kancelarję Towarzystwa prowadził p. Tadeusz Sarnowski.

Śmierć zabrała nam w roku sprawozdawczym prezesa ś. p. Alexandra Kraushara i ś. p. ks. Henryka Likowskiego.

Z dniem 31/III 1932 r. liczba członków Tow. Mił. Historji wynosi:

- a) członków honorowych 4. (2 zmarłych i 2 żyjących)
 - b) członków protektorów 6
 - c) członków zwyczajnych 343 o 6 mniej niż w roku ub.
-

SPRAWOZDANIE KASOWE

ZA ROK BUDŻE

PRZYCHÓD.

Saldo z r. 1931		855.66
<i>Do Rku Składek Członkowskich</i>		
Wpłynęło	4.356.—	
należn. z pow. T. Hist. Lwów	<u>2.800.—</u>	1.556.—
<i>Do Rku Utrzymania Posesji</i>		
Komorne od lokatorów	12.063.—	
wynajmowanie sal Tow.	<u>8.324.—</u>	20.387.—
<i>Do Rku Subwencji</i>		
Ofiary na rzecz T-wa		745.—
<i>Do Rku Przeglądu Historyczn.</i>		
Wpływ ze sprzedaży		370.20
<i>Do Rku Wydawnictw Tow.</i>		
Wpływ ze sprzedaży		40.57
<i>Do Rku Procentów</i>		
P. K. O. za r. 1931		18.04
<i>Do Tow. Kredyt. m. Warszawy</i>		
Nieopłacona rata lipcowa 31 r.		1.063.40
<i>Do Tow. Historyczne we Lwowie</i>		
Niedopłacone za rok 31/32		1.700.—

26.735.87

TOW. MIŁOŚNIKÓW HISTORJI

TOWY 1931/32

ROZDHOĐ.

<i>U Rku Kosztów Kancelaryjnych</i>	
Pomoc kancelaryjna	1.650.—
woźny	150.—
telefon (685.94—96.20)	589.74
światło elektr. i naprawa	544.80
inkaso składek	376.10
druk zaprosz. i zawiadomien	528.50
znaczki pocztowe	525.30
materiały piśmienne	89.80
tramwaje	132.65
nekrolog o śp. A. Krausharze	122.40
ofiara na „Latarnię dla ociemniałych”	120.—
koszt przyjęcia prof. Koht'a	108.20
delegacja do Lwowa	180.20
węgiel i drzewo	196.05
drobne wydatki gosp.	135.20
	<hr/>
	5.448.94
<i>U Rku Ruchomości</i>	
Reszta należn. za froterkę	142.—
należność za maszynę do pisania	290.—
	<hr/>
	432.—
<i>U Rku Przeglądu Hist.</i>	
Wyplacono drukarni	6.358.12
portorje	297.95
	<hr/>
	6.656.07
<i>U Banaszkievicz — w miejscu</i>	
Wyplacono, jako poz. zwrotną	300.—
<i>U Fundusz Meyeta</i>	
Splacona część kapitału	3.300.—
<i>U Rku Utrzymania posesji</i>	
Stróż-pensja	1.345.—
Stróż kasa chorych	130.20
Stróż podatek od lokalu	12.80
wywożenie śmieci	169.—
czyszczenie jezdni	205.51
woda	1.208.35
światło	358.67
czyszczenie kominów	24.60
węgiel i drzewo	241.50
Tow. Kredyt. m. Warsz.	2.126.74
podatek państw. od nieruch.	609.56
dodatek do podatku powyższ.	300.95
ubezpieczenie ogniowe	72.40
procenty od fund. Meyeta	483.40
drobne wydatki gosp.	53.05
reparacja dachu	455.—
roboty malarskie	290.—
czyszczenie kotła od ogrz. centr.	32.—
remonty wodoc.-kanaliz.	92.50
remonty inst. elektr.	22.65
latarnie uliczne	63.60
drobne reparacje	39.—
	<hr/>
	8.336.48
<i>U Tow. Badań Zagad. Międzynar.</i>	
Niedopłac. komerne za r. 1931/32.	2.236.—
Saldo	26.38
	<hr/>
	26.735.87
	<hr/>

PRZYCHÓD.

RACHUNEK ZYS

Przegląd Historyczny	6.285.87	
Ruchomości	432.—	
Koszta Kancelaryjne	<u>5.448.94</u>	12.166.81
Przeniesino na kapitał		2.243.32
		<u>14.410.13</u>

BILANS

Kamienica	145.000.—	
Ruchomości	10.—	
Wydawnictwa	10.—	
Banaszkiewicz	300.—	
Tow. Badań Zagad. Międzyn.	2.236.—	
Kasa	<u>26.38</u>	147.582.38
		<u>147.582.38</u>

KÓW I STRAT	ROZCHÓD.	
Składki Członków	1.556.—	
Utrzymanie posesji	12.050.52	
Subwencje	745.—	
Wydawnictwa	40.57	
Procenty	18.04	14.410.13
		<u>14.410.13</u>

ZA R. 1931/32.

Tow. Kredyt. m. Warszawy	26.050.—	
Fundusz L. Meyeta	1.700.—	
Fundusz T. Korzona	4.280.—	
Rata Tow. Kred. M. Warszawy	1.063.40	
Tow. Hist. we Lwowie	1.700.—	
Kapitał	110.545.66	
Przepisano z rku Zi Str.	2.243.32	112.788.98
		<u>147.582.38</u>